

KLIMAHANDLINGSPLAN 2022

FOR REGION SJÆLLAND SOM VIRKSOMHED

INDHOLD

3 PÅ VEJ MOD EN MERE GRØN OG BÆREDYGTIG VIRKSOMHED

4 BAGGRUND

5 KLIMAREGNSKAB

8 GRØN TRANSPORT

10 INDKØB OG CIRKULÆR ØKONOMI

12 ENERGI OG BYGNINGER

14 VILD NATUR OG BIODIVERSITET

PÅ VEJ MOD EN MERE GRØN OG BÆREDYGTIG VIRKSOMHED

Vores klima er under pres. Både globalt og i vores del af verden mærkes virkningerne af den skadelige udledning af CO₂. Som offentlig myndighed har Region Sjælland et kæmpe ansvar for at bidrage til at modvirke klimaforandringerne skadelige effekter og sætte fart i den grønne omstilling, så vi når de globale og de nationale klimamålsætninger. Ikke mindst målet om reduktion af Danmarks CO₂-udledning i 2030 med 70%.

Klimahandlingsplan 2022 sætter en ambitiøs retning for den grønne omstilling af driften i Region Sjælland. Gennem konkrete indsatser sikres, at Region Sjællands CO₂-udledning og klimaaftryk mindskes betydeligt.

Tilgangen er den samme, som Region Sjælland de forgangene år har anvendt: At sætte fokuseret ind der, hvor der er handlerum, og hvor der skabes mest effekt for penge.

Region Sjællands klimaindsats har de sidste mange år særlig fokuseret på at udnytte energien rigtigt i regionens bygninger. På det område har der været store gevinster at hente både i forhold til at mindske energiforbruget, reducere CO₂-udledning og spare driftsudgifter. De lavt-hængende gevinster er dog indhentet, og der er nu behov for at se bredere på at sætte fart i den grønne omstilling i en større del af driften.

Der er mange dilemmaer forbundet med at gennemføre en grøn omstilling af Region Sjælland som virksomhed. Det gælder både organisatoriske, økonomiske, faglige, arbejdsmiljø- og sikkerhedsmæssige.

Et centralt pejlemærke i Region Sjælland bliver, at den grønne omstilling ikke må betyde, at der leveres en ringere service til borgerne på regionens kerneydelser.

Et andet centralt pejlemærke er, at Region Sjælland vil fokusere ressourcer til grøn omstilling der, hvor der er størst effekt.

Et tredje centralt pejlemærke for Region Sjællands klimaindsats er, at medarbejderne – og medarbejdernes adfærd – er organisationens største aktiv. Synlige initiativer, der påvirker medarbejderne til at tænke og handle mere grønt og klimavenligt er derfor helt nødvendige.

BAGGRUND

Region Sjælland har igennem mange år investeret i den grønne omstilling. Det primære fokus har været at energioptimere bygningsmassen. Der er samtidig investeret i målrettede indsatser, der bl.a. skal reducere madspild og brugen af plast. Region Sjælland deltager derudover aktivt i strategiske partnerskaber med fokus på klimaforbedringer og grøn omstilling – blandt andet indenfor grøn kollektiv trafik, bæredygtige hospitaler, genanvendelse af plastik og meget mere.

Med budgetaftalen for 2021 blev det besluttet at igangsætte arbejdet med en klimahandlingsplan. Det er politisk prioritet, at planen fokuserer på konkrete og effektfulde handlinger.

Region Sjælland har derfor i 2021 udarbejdet et klimaregnskab. Det viser ressourceforbruget og det samlede klimaaftryk for hele virksomheden Region Sjælland. Klimahandlingsplanen tager udgangspunkt i klimaregnskabet ud fra tre overordnede temaer:

- **Transport**
- **Indkøb og cirkulær økonomi**
- **Bygninger og energi**

Region Sjælland ønsker også at tage hensyn til miljøpåvirkning og ressourceforbrug med initiativer, der falder uden for de tre hovedtemaer. Derfor vil klimahandlingsplanen afslutningsvis indeholde temaet **Vild natur og biodiversitet**. Indsatserne vil i højere grad omhandle bæredygtighed og biodiversitet end CO₂-reduktioner.

Klimahandlingsplan 2022 indeholder indsatser, der først og fremmest har til formål at reducere udledningen af drivhusgasser på den korte bane inden for de tre hovedtemaer. Det er derfor ikke en altomfattende strategi for bæredygtighed, men tackler derimod det mest uomgængelige aspekt i den grønne omstilling – nemlig udledningen af drivhusgasser. Udover klimaeffekten, er det afgørende at indsatserne både bliver organisatorisk og økonomisk realiserbare.

En ét-årig plan der peger fremad

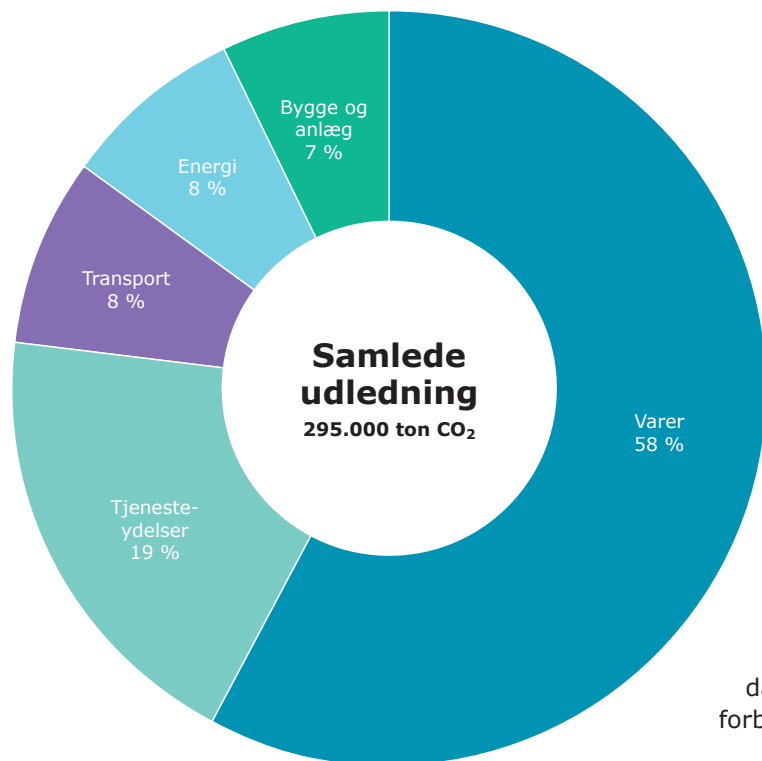
Region Sjællands afsæt er at gøre noget nu og endnu mere i fremtiden. Klimahandlingsplan 2022 består derfor af en række ambitiøse strategisk mål, der rækker ud i fremtiden samt en række effektfulde indsatser, som sættes i gang i 2022.

Planen er ét-årig, men peger samtidig på handlinger, som kan prioriteres i forbindelse fremtidige klimahandlingsplaner. Vi bliver klogere med tiden, teknologier udvikles og alternativer opfindes. Derfor vil Region Sjælland løbende iværksætte nye indsatser, der løser de allersværeste problemstillinger i virksomheden.

Region Sjælland er en stor offentlig myndighed og en omstilling kræver nytænkning, samspil og innovation. Denne plan er et vigtigt første skridt. Den kræver, at alle tager ansvar, handler og gør mere i hver vores del af organisationen Region Sjælland. Det gælder både ansatte og politikere. Sammen skaber vi en grøn omstilling, men kun ved handling, mod og forandringsvilje.

KLIMAREGNSKAB

I foråret 2021 har Region Sjælland, på baggrund af data fra 2019, fået udarbejdet et klimaregnskab, som inkluderer alle regionens aktiviteter. Klimaregnskabet giver et øjebliksbillede af regionens ressourcetilforbrug og samlede klimaaftryk, som i alt udgør 295.000 ton CO₂.

Varer

Over halvdelen af den samlede CO₂-udledning stammer fra Region Sjællands indkøb af varer. Udledningerne opstår ved forbrug i produktionsprocesser og ved transport af varer igennem en lang forsyningskæde. Alle emissioner forbundet med fremstilling af varerne, indgår i Regionens klimaregnskab, da det i sidste ende er Region Sjælland der forbruger varerne.

Tjenesteydelser

Udledningen fra Regionens indkøb af tjenesteydelser udgør 19 % af de samlede udledninger. Halvdelen af Regionens indkøb af tjenesteydelser er sundhedsydelser, som vikarydelser og behandlinger på privathospitaler. Den anden halvdel er blandt andet IT-services, udlejning af maskiner, rådgivning, finansielle ydelser og uddannelse.

Transport

Region Sjællands udledninger fra transport udgør 8 % af den samlede udledning. Cirka tre fjerdedele af Region Sjællands udledninger fra transport stammer fra patienttransport, imens en fjerdedel kommer fra personale- og varetransport.

Energi

Halvdelen af Region Sjællands CO₂ udledning på energiområdet er forbundet med opvarmning af hospitaler, bosteder og kontorfaciliteter. Forbruget af elektricitet udgør 3 % af den samlede udledning, mens omtrent 1 % stammer fra øvrig forsyning, som håndtering af spildevand og affald.

Bygge og anlæg

Kategorien medregner udledninger, der stammer fra håndværksydelser i forbindelse med bygningsvedligehold. I klimaregnskabet stammer kun en mindre del fra nybyggeri, men denne andel vil variere betydeligt og afhænge af, hvordan vedtagne byggeprojekter skrider frem.

DEN GRØNNE OMSTILLING ER GODT I GANG I REGION SJÆLLAND

Region Sjælland har gennem mange år arbejdet med at reducere klimaaftrykket og er allerede nået langt på flere områder. Klimahandlingsplanen bygger videre på de igangværende initiativer og viser retningen for nye grønne indsatser.

En kortlægning af regionens grønne initiativer viser at Region Sjælland arbejder med bæredygtighed inden for både cirkulær økonomi, energieffektivisering og -omstilling, indkøb og adfærd. På områder som intern transport og centrale indkøb og udbud er der derimod få initiativer.

- **Bæredygtigt byggeri** Særligt viste kortlægningen, at regionen har gjort store fremskridt i arbejdet med energieffektiviseringer og bæredygtigt byggerier. Der er foretaget store investeringer i energibesparende tiltag i bygningsmassen. Det er eksempelvis sket gennem ESCO-projekter, energirenoveringer og nybyggeri efter den internationale DGNB-standard.
- **Plastprojekter på sygehuse** På Holbæk Sygehus og Næstved-Slagelse-Ringsted Sygehus har Region Sjælland igangsat et plastprojekt. Gennem både pilotforsøg og forskning er formålet at minimere forbruget, øge udsorteringen og genanvendelsen af plast, samt at mindske reducerer

forbruget af plast. Projektet har foreløbig leveret gode resultater.

- **Bekæmpelse af madspild** Regionen har halveret mængden af madspild ved, som den første region, at indføre FritValgsMenu på alle hospitaler. FritValgsMenu gør det muligt efter patientens ønske at få mad serveret.
- **Grønne investeringer** Regionen har foretaget den størst mulige omlægning af porteføljen af værdipapirer.

Region Sjælland deltager i grønne samarbejder

Region Sjælland har gennem de sidste år tilsluttet sig forskellige fællesregionale aftaler og målsætninger. I samarbejde med både offentlige og private aktører, skal det sætte fart i den grønne omstilling nu og i fremtiden.

Klimasamarbejdsaftale om grøn kollektiv trafik

Region Sjælland har sammen med Transportministeriet bundet sig til at fastsætte ambitiøse målsætninger for kollektiv trafik og intern transport – deriblandt mål for omstilling af regionens egen vognpark til nulemissionskøretøjer, indkøb af

klimavenligt togmateriel og udbuds krav om nulemissionsbusser.

Movias Mobilitetsplan 2020

I samarbejde med Movia arbejder Region Sjælland for, at flextrafikken senest i 2030 foretages med elektriske køretøjer. Målet er fastlagt i Movias Mobilitetsplan 2020, og Movia kører netop nu forsøg med eldreven flextrafik i Region Sjælland.

Aftale om Grønne Hospitaler og Institutioner

Med aftalen om Grønne Hospitaler og institutioner har Region Sjælland vedtaget at reducere sit klimaaftryk med yderligere 50% i tillæg til de reduktioner, som kommer af omstillingen af energisektoren. Regionens reduktioner skal først og fremmest findes dér, hvor Regionen har direkte indflydelse på udledningerne, nemlig i arbejdet med klimavenlige bygninger og grøn transport. Derudover vil Regionen også understøtte en bredere klimaomstilling, blandt andet ved at fremme bæredygtige indkøb og cirkulær økonomi.

REGIOM BILKORREKT
KONTAKTINFORMATION

Bledre	gning
Klinisk	afdeling
Radiok	afdel.
Wæ	afdeling
Stomat	afdeling
Græ	afdeling
Udgang	afdeling

GRØN TRANSPORT

Region Sjællands udledninger fra transport udgør 24.000 ton CO₂. Dette fordeler sig på ca. tre fjerdedele patienttransport og en fjerdedel personale- og varetransport.

Region Sjælland dækker et stort geografisk område. I 2019 kørte ansatte sammenlagt hvad der svarer til 1/3 rundt om jorden i egne biler – hver dag. Region Sjælland ønsker, at medarbejderne skal køre mindre, grønnere og i højere grad benytte Regionens nye nul-emission biler i forbindelse med tjenestekørsel. Dertil kommer Regionens flyrejser, som årligt udleder 700 ton CO₂.

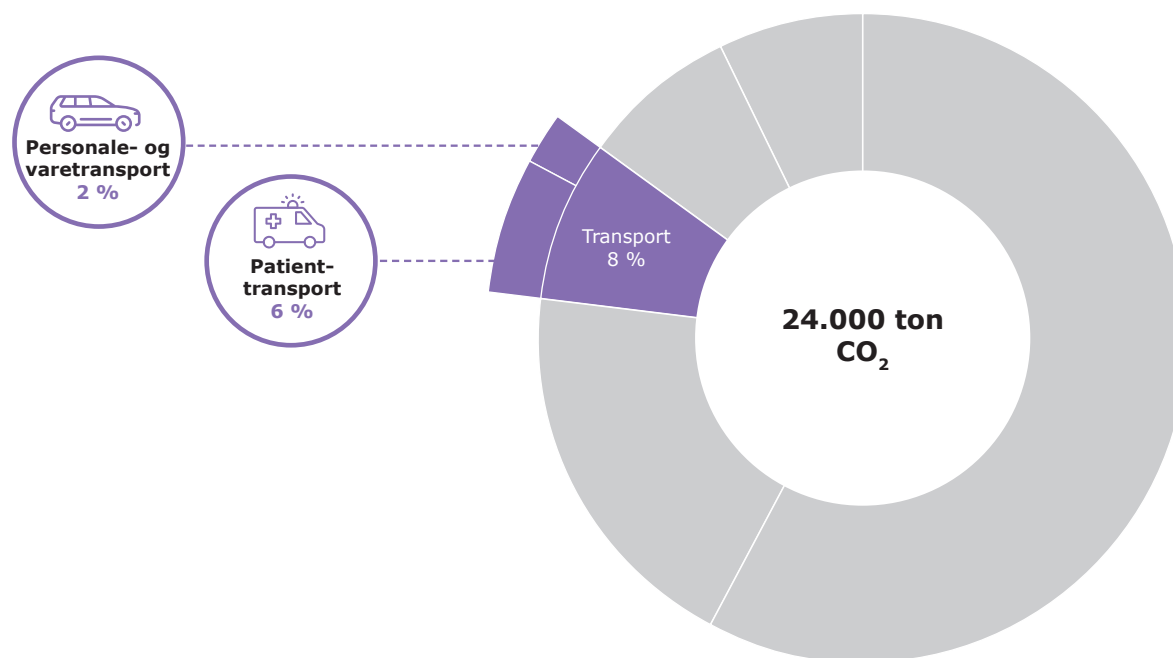
Region Sjælland råder over 11 dieseldrevne lastvogne, ca. 170 personbiler og ca. 90 varebiler – hvoraf kun 5 er elektriske.

I 2012 blev de første ladestandere sat op på regionens matrikler. I dag har Regionens sammenlagt 8 ladestandere. I løbet af 2021 vil der blive opsat yderligere ca. 59 offentlige (med 2 ladepunkter hver) og 112 interne. Da Regionens forskellige afdelinger ligger spredt over et stort geografisk

område, er Region Sjælland i en unik position til at fremme en sammenhængende ladestander-infrastruktur. Det skal gøre det lettere for medarbejdere, borgere, patienter og pårørende at omstille sig til elbiler.

Corona-nedlukningerne tydeliggjorde, at visse arbejdsopgaver kan udføres hjemmefra og virtuelt.

Det giver Region Sjælland en historisk chance for at fastholde nye vaner, minimere kørslen og samtidigt optimere arbejdsgange og tidsforbrug ved at transportere os mindre.

STRATEGISKE MÅL

- Alle køretøjer til person- og varetransport er nul-emission inden 2030.
- Alle køretøjer til siddende patientbefordring er nul-emission inden 2030.
- Udledninger fra tjenestekørsel reduceres med 30 % inden 2025 ift. 2019 niveau.

Indsatser i 2022

- Der udskiftes i 2022 50 fossildrevne person- og varebiler til nul-emission.
- Der opsættes i 2022 50 ladestandere, der følger udskiftningen af biler.
- Region Sjælland køber, leaser og lejer fra 2022 udelukkende nul-emissions person- og varebiler, når det er praktisk og teknisk muligt.
- Start af tværfagligt projekt, som skal sikre reduceret tjenestekørsel.

Indsatser i 2023 og frem

Ambulancekørsel og tung transport

For køretøjer som ambulancer og lastbiler er der fortsat behov for teknologisk videreudvikling, før de brugbare alternativer eksisterer.

Forslag til indsatser

- Region Sjælland påbegynder en nærmere undersøgelse af nul-emission ambulancer og vil hurtigst muligt adressere omstillingen af ambulancedriften
- Region Sjælland følger løbende op på, om der er mulighed for at påbegynde forsøgsordninger med grønne alternativer til bæredygtig tung transport

Grønne retningslinjer i vejledning til tjenesterejser

I Klimahandlingsplan for 2023 vil Region Sjælland påbegynde udviklingen af et sæt grønne retningslinjer i Regionens vejledning til tjenesterejser. Dette skal tilskynde medarbejdere til at vælge den mest bæredygtige transportform.

Flyrejser

I retningslinjernes nuværende form er det usandsynligt, at medarbejdere på eget initiativ vil kunne omlægge til en mere klimavenlig transportform.

Der skal derfor tænkes kreativt, når Regionens klimahandlingsplan for 2023 tager fat på at nedbringe udledninger fra flyrejser.

Indsatserne kan eksempelvis omhandle:

- Oplysningskampagner, en intern klimaafgift eller nudging under booking-processen tages i brug.
- Initiativer der fremmer grønne hensyn, effektivitet og medarbejdernes forpligtelse til at rejse billigt.

INDKØB OG CIRKULÆR ØKONOMI

Region Sjællands indkøb af varer dækker blandt andet medicin, medicinsk udstyr og fødevarer. Kategorien bidrager med 171.148 ton CO₂, og er den kategori, som udleder mest.

Indkøbs- og adfærdsområdet er dét enkeltstående område, hvor det vurderes, at tiltag krone for krone vil have størst grøn effekt. Området vil være i fokus i de kommende klimaplaner, og på den lange bane vil Regionens indkøb foregå radikalt anderledes.

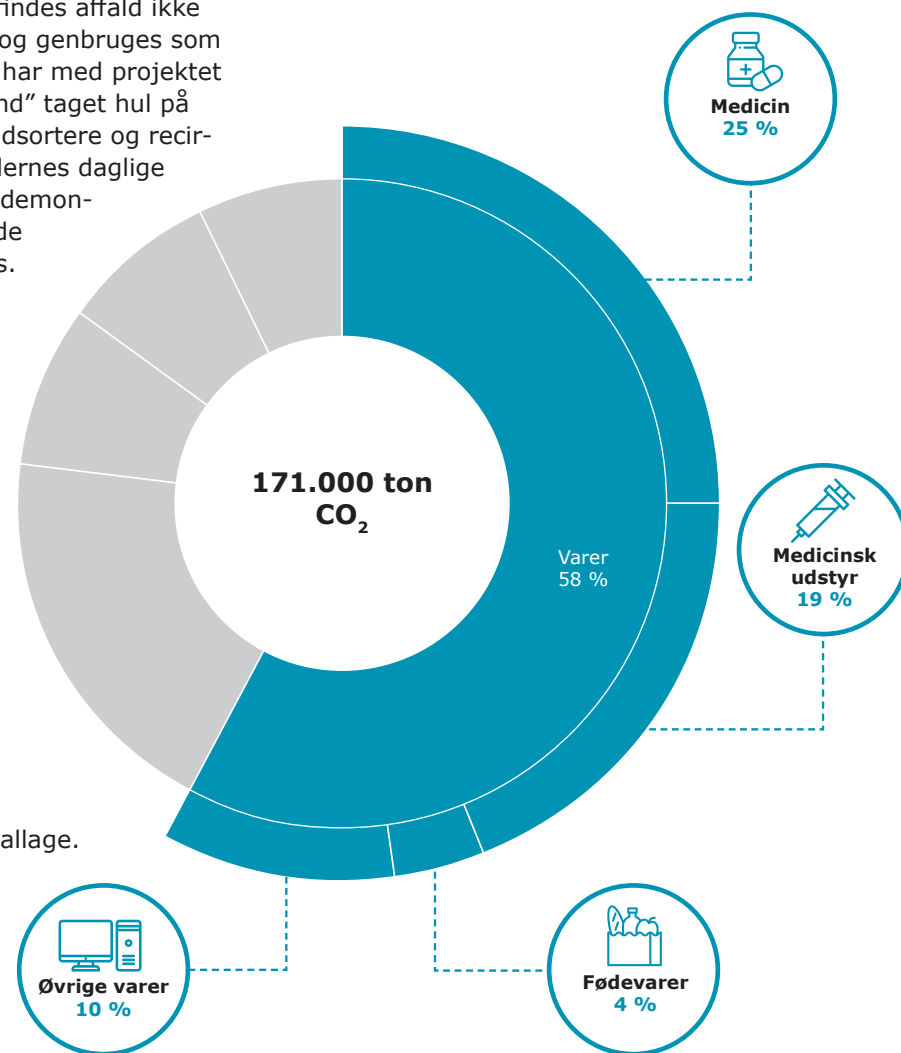
Kategorien Indkøb er vanskelig at håndtere som én, samlet størrelse. Udledningerne opstår i forbindelse med produktion, transport og forbrug af varer. Region Sjælland kan påvirke klimaaftrykket gennem krav til leverandører og ændringer i forbrugsvaner. Dermed hænger indkøb og adfærd uløseligt sammen.

Region Sjælland vil benytte indkøbspolitikken som et værktøj til at arbejde ambitiøst med eksempelvis engangsartikler, miljømærker, totalomkostninger og økologi. Væsentlige CO₂-reduktioner på området kan opnås gennem kendte løsninger. Et velbeskrevet og dokumenteret værktøj til at skabe grøn omstilling på indkøbsområdet og i driften går gennem Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb. Her styrker kommuner, regioner og offentlige organisationer den cirkulære og grønne omstilling blandt andet ved udviklingen af fælles mål og indkøbspolitikker.

I fremtidens cirkulære økonomi findes affald ikke – brugte ressourcer forarbejdes og genbruges som nye ressourcer. Region Sjælland har med projektet "Plasthåndtering i Region Sjælland" taget hul på udfordringen med at reducere, udsortere og recirkulere plastikaffaldet fra hospitalernes daglige drift. Projektet har blandt andet demonstreret, at 53% af den indsamlede plastemballage kan genanvendes.

Kildesortering på alle afdelinger vil skabe de erfaringer, der skal sikre en højere genanvendelse af vores affald på sigt. Resultaterne vil klimamæssigt formegentlig ikke være store i 2022 i forhold til genanvendelse, da Regionens eksisterende renovationsaftale ikke rummer de rette muligheder. Til gengæld er skinnerne lagt til en langt højere genanvendelse med et nyt udbud.

Region Sjælland har bidraget til udarbejdelsen af fællesnordiske indkøbskrav for bæredygtig emballage. Ved at stille krav til mængden og kvaliteten af emballage kan Regionen bidrage til en større cirkularitet af materialer.

STRATEGISKE MÅL

- **Region Sjællands indkøbspolitik fremmer CO₂-reduktioner.**
- **80% af al Region Sjællands plastikaffald genanvendes inden 2030.**
- **60% af Region Sjællands samlede affaldsmængde genanvendes inden 2030.**

Indsatser i 2022

- Der vedtages en indkøbspolitik, der sætter rammer og mål for cirkulære indkøb og sikrer retning for innovative udbud med sigte på CO₂-reduktioner.
- Som led i arbejdet med indkøbspolitikken kortlægges de bæredygtige gevinster samt økonomiske, og organisatoriske konsekvenser ved at indtræde i Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb.
- Der igangsættes et projekt, der skal konkretisere handlerummet og de identificere de mest effektfulde områder inden for indkøbsområdet.
- Der gennemføres 2-3 prøveudbud som skal teste

de Fællesnordiske Indkøbskrav for Bæredygtig Emballage.

- Affaldshåndtering udbydes med skærpede krav. Det kortlægges hvordan der kan sikres mest muligt genanvendelse, udvikling og fleksibilitet i kontrakten.
- Der igangsættes et tværfaglig projekt, der sikrer mere og bedre affalds sortering.
- Plastprojektet fortsætter en implementeringsfase med fokus på at teste fuldskala plastsortering på et hospital, samt reducere plastforbruget gennem analyse af konkrete produkter, innovation, ændret adfærd og nye forretningsmodeller.
- Der udarbejdes og implementeres et idékatalog, der at fremme genbrug og sikrer korrekt genanvendelse af Regionens medarbejderelektronik.

Indsatser i 2023 og frem

Ændring af forbrugsadfærd

Fremtidens forbrugsbehov vil i højere grad dækkes gennem fælles indkøb, centrale depoter og leveringer af varer "just in time". Det er således både ændringer i det indkøbte, men i høj grad også ændringer i adfærd og brug, der kommer til at medføre reduktioner.

- I 2023 vil adfærd og koblingen til indkøb blive konkretiseret yderligere. Der vil samtidig blive

sat mål og metode for, hvordan regionens forbrug kan reduceres ved at koble erfaringer fra andre regioner og viden på tværs i organisationen.

Teknisk udstyr på hospitalerne

Region Sjælland råder over en stor mængde teknisk udstyr med forskellig funktion. For dele af udstyret gælder det, at det bruger store mængder strøm. Også når apparaterne ikke anvendes. Noget udstyr kan slukkes, noget kan ikke, og andet har dedikerede standby-funktioner.

- Region Sjælland vil på sigt kortlægge adfærd i forbindelse med brugen af det energitunge medicotekniske udstyr, der bruges til at diagnosticere, forebygge, lindre eller behandle sygdomme, handicap eller skader.

Kropsbårne hjælpemidler, engangsartikler og patientartikler

Som vist kommer store dele af udledningerne fra indkøb af produkter, der indgår i behandling. Ved at overgå fra engangsprodukter til flergangsprodukter, hvor det er muligt, vil de samlede udledninger reduceres markant.

- I 2023 vil Region Sjælland igangsætte arbejdet med at overgå fra engangsbrug til flergangsbrug af kropsbårne hjælpemidler og patientartikler som eksempelvis skinner og lignende.

ENERGI OG BYGNINGER

Region Sjællands energiforbrug bidrager med 22.222 ton CO₂, og udledningerne fordeler sig primært på opvarmning og elektricitet.

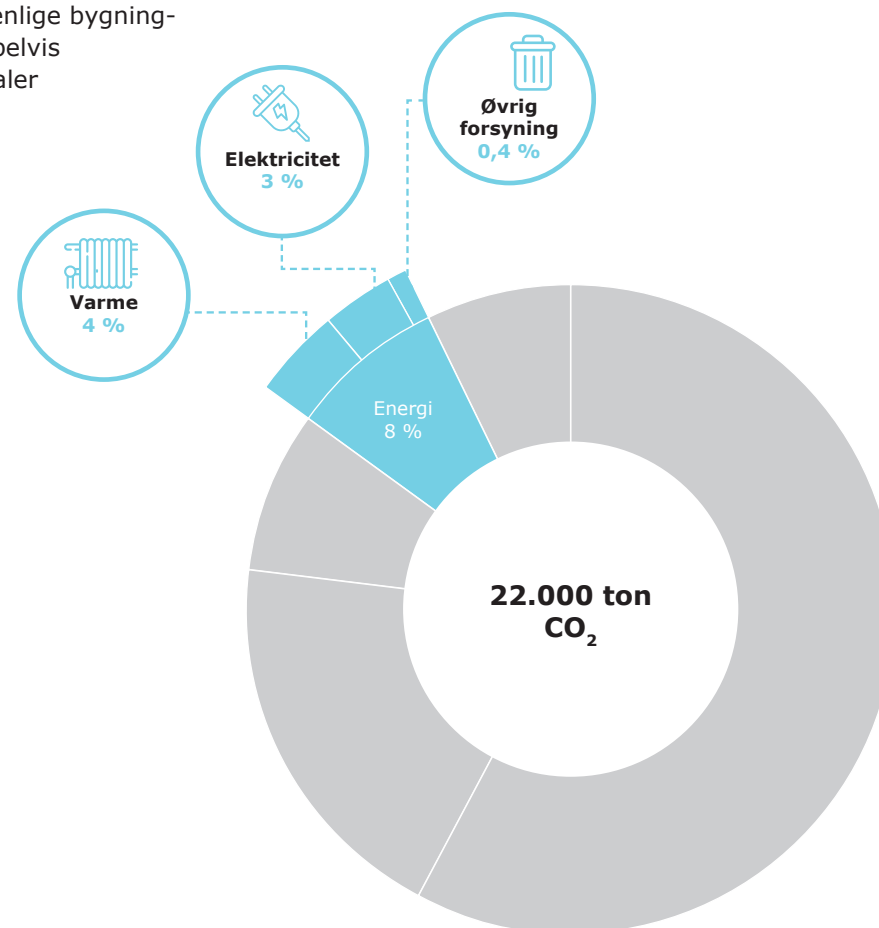
Ud af Regionens mange ejendomme, anvender 10 naturgas og 7 anvender fyringsolie. Ved at udskifte disse varmekilder med klimavenlige alternativer kan Regionen nedbringe udledningerne med op til 5.300 ton CO₂ om året.

Regionens forbrug af elektricitet udleder årligt 8.000 ton CO₂. Ved at skifte til certificeret grøn strøm, der garanterer el produceret på vedvarende energikilder, kan Regionen nedbringe den udledning markant.

Region Sjælland har i mange år prioriteret højt at investere i energioptimering af bygningsmassen og har opnået store energieffektiviseringer. Alle større byggeopgaver på Regionens egne bygninger er siden 2012 blevet DGNB-certificerede. DGNB er en bæredygtighedsstandard, som stiller store krav til miljø, økonomi og sociale forhold. Herunder livscyklusvurderinger af byggematerialer, energi- og vandforbrug, fleksibilitet, adgangsforhold, luftkvalitet og meget mere.

Aftalen om Grønne hospitaler og institutioner fra 2020 forpligter Region Sjælland og de øvrige danske regioner til at levere reduktioner udover dem, der vil komme af omstillingen i energiproduktionen blandt andet ved at sikre klimavenlige bygninger. I Region Sjælland kan eksempelvis renoveringer af regionens hospitaler give store CO₂ reduktioner ved at omlægge opvarmningen fra de eksisterende gasfyr til en bæredygtig varmekilde.

Region Sjælland har allerede i høj grad udnyttet potentialet for energieffektiviseringer og vil derfor fremadrettet have endnu større fokus på CO₂-neutrale energikilder. Særligt med udskiftningen af varmekilder kan Regionen opnå god klimaeffekt.

STRATEGISKE MÅL

- I 2025 vil alle Region Sjællands bygninger være forsynet med bæredygtig varme.
- I 2025 vil alle Region Sjællands bygninger være forsynet med certificeret grøn strøm.

Indsatser i 2022

- Region Sjælland vedtager en prioriteret plan for udfasningen af olie- og gasfyr på samtlige af Regionens matrikler, i takt med den naturlige udskiftning
- Region Sjælland udarbejder en plan for omlægningen af Holbæk Sygehus, så varmforsyningen bliver bæredygtig
- Region Sjælland kortlægger, hvordan Regionen kan overgå til 100% certificeret grøn strøm hurtigst muligt.
- Region Sjælland kortlægger ESCO-projekterne kortlægges med henblik på at levere yderligere reduktioner i energiforbruget.

Indsatser i 2023 og frem

Selvejende institutioner

De selvejende institutioner står for en stor del af Region Sjællands klimabelastning på energiområdet.

- Region Sjælland vil i 2023 udarbejde en model for energioptimering og for, hvordan institutionernes omlægning til bæredygtig varmforsyning bedst kan understøttes.

Lokale anlæg til produktion af vedvarende energi på Regionens matrikler

Omstillingen til vedvarende energi vil betyde, at fremtidens energiforsyning i højere grad består af lokale og regionale energianlæg. Region Sjælland har allerede etableret solcelleanlæg, der årligt producerer 1 mio. kWh til en række af Regionens ejendomme.

- Region Sjælland vil i 2023 kortlægge, om grøn strøm med fordel kan produceres på egne arealer, og om det derfor kræver en udbygning af Regionens kapacitet

Fjernkøling og overskudsvarme

Fremadrettet må behovet for køling forventes at stige. De fleste køleanlæg er imidlertid drevet af belastende drivhusgasser. Derfor er fjernkøling et attraktivt alternativ, som Region Sjælland ønsker

at fremme. Vi er allerede i gang flere steder og i fremtiden vil eksempelvis Universitetshospitalet i Køge benytte sig af fjernkøling.

På en del af Region Sjællands adresser produceres en mængde overskudsvarme, eksempelvis på hospitaler eller vaskerier. Region Sjælland ønsker, at overskudsvarme i fremtiden ikke vil gå til spilde, men f.eks. føres til fjernvarmenettet, symbioseanlæg eller bruges lokalt.

Fossilfri arealpleje og bygningsvedligehold

Hovedparten af de arbejdsmaskiner og redskaber, som anvendes i forbindelse med arealpleje og bygningsvedligehold, kan udskiftes med fossilfrie alternativer.

- Region Sjælland vil i 2023 kortlægge eksisterende fossilfrie alternativer til arealpleje og bygningsvedligehold og de løsninger, der er under udvikling.

VILD NATUR OG BIODIVERSITET

Region Sjælland ønsker også at tage hensyn til miljøpåvirkning og ressourceforbrug med initiativer, der falder uden for de tre spor og i højere grad handler om synlighed og bæredygtighed end CO₂-reduktioner.

STRATEGISKE MÅL:

- **I 2022 vil minimum 25% af Region Sjællands arealer med brugsgræs blive udlagt til vild natur.**

Indsatser i 2022

- Region Sjælland vil udlægge arealer til vild natur og igangsætte lokale handle planer der sikrer, at den vilde natur bruges som et aktiv og samtænkes med andre lokale forhold til gavn for patienter, pårørende og borgere.
- Region Sjællands udlægning af vild natur skal ske med beplantning af hjemmehørende arter af græsser, blomster, buske og træer.
- Region Sjælland vil plante 100 nye træer.

